

ORDO FRANCISCANUS SAECULARIS

XIV. generalni kapitul

VI. generalni izborni kapitul

**KAKO BI TREBALO
UPRAVLJATI REDOM
KAO ŠTO JE OFS
NA SVIM NJEGOVIH RAZINAMA?**

OFS: JEDINSTVENO VJERNIČKO UDRUŽENJE U CRKVI

Promišljanje o **identitetu i **naravi** OFS-a**

SADRŽAJ

1. ZAŠTO JE OD KLJUČNE VAŽNOSTI NAČETI OVU TEMU?
2. NARAV I IDENTITET REDA
3. KLJUČNI PROBLEMI
4. CILJEVI I SVRHA UPRAVLJANJA
5. NEKI KONKRETNI PROBLEMI
6. NEKI MOGUĆI PRIJEDLOZI
7. PLAN ZA SLJEDEĆE TROGODIŠTE

1. ZAŠTO JE OD KLJUČNE VAŽNOSTI NAČETI OVU TEMU?

- Naš Red nikad nije bio centraliziran.
- Kako bismo stvorili istinski i učinkovit osjećaj jedinstva i pripadnosti nakon pet stoljeća razjedinjenosti.
- Identitet i narav OFS-a uglavnom su nepoznanica.
- Vršenje odgovornosti često je iskrivljeno.
- Organizacija bratstava na različitim razinama.
- Nijedan model upravljanja i služenja nije odgovarajući za nas. Mi smo jedinstveni.

2. NARAV I IDENTITET REDA

- Franjevačka obitelj i Franjevački svjetovni red u skladu s Božjim promislom što ga je nadahnuo Franji.
- Jedinstvo OFS-a: organsko jedinstvo.
- Red braće i sestara i kolegijalnost.
- Supsidijarnost i potreba da budemo „Red“, a ne anarhija ili ne-Red.
- Svjetovni franjevci na puno radno vrijeme.
- Pomiriti svjetovan život u cjelini sa svim ostalim odgovornostima u Redu.

3. KLJUČNI PROBLEMI koji priječe da se Red u potpunosti razvije u ono što bi trebao biti

- Nedostatno razumijevanje i svijest obveza preuzetih zavjetovanjem.
- Izostanak preuzimanja obveze, mnogih zavjetovanih članova, da ozbiljno krenu putem obraćenja.
- Suštinsko nepoznavanje Svetoga pisma, spisa svetoga Franje, ključnih tekstova franjevačke duhovnosti, Pravila OFS-a, Generalnih konstitucija, Obrednika.
- Izostanak i/ili pomanjkanje organizacijskih struktura te provedbe planova i projekata Reda, u skladu s njegovom naravi.

4. CILJEVI I SVRHA UPRAVLJANJA

- Dobro poznavati ciljeve.
- Imati plan te unaprijed pripremati aktivnosti i organizaciju njegove provedbe.
- Odabrati prave ljude koji će animirati i voditi bratstvo.
- Institucije, strukture i projekti ne smiju gušiti poticaje Duha.
- Uspostavljanje potrebnih instrumenata za samoodređenje i prilagođavanje osobitostima.

5. NEKI KONKRETNI PROBLEMI

- Nedostatak kolegijalnosti i autokracija ministara.
- Kroničan nedostatak financijskih sredstava.
- Iscrpljujuće opterećenje poslovima na premali broj osoba.
- Nedostatna uključenost članova koji nisu izabrani za službe.
- Nedostatak trajnih struktura koje bi podupirale temeljne funkcije Reda koje zahtijevaju nužnu konzistentnost i kontinuitet.
- Nedostatak upućenih i dostupnih osoba.
- Nedostatak formacije za vodstvo i animiranje kod članova izabranih da vode bratstvo te za pripremanje budućih voditelja bratstva.
- Nedovoljni bratski i pastoralni pohodi te praćenje bratstava.
- Nedovoljna uključenost u strukture i dinamiku mjesnih crkava i opće Crkve.
- Nedovoljna interakcija i razumijevanje u suradnji s ostatkom Franjevačke obitelji.
- Nedostatak vertikalne i horizontalne komunikacije.
- Nedostatak razumijevanja naravi odnosa između Reda i Frame. Nedostatak interakcije i odgovornosti u odnosu prema Frami.

6. NEKI MOGUĆI PRIJEDLOZI

- A. Uspostavljanje stalnih struktura.
- B. Dostatni i stalni izvori financiranja: neki prijedlozi.
- C. Izrada programa, radnih metoda i hodograma koji odgovaraju trenutnim ljudskim i financijskim resursima. Određivanje prioriteta.
- D. Ujednačavanje naziva i funkcija u Redu za jednake strukture
  - Mjesno bratstvo
  - Bratstva na višim razinama: predstavnička i izvršna tijela
  - Ispravno tumačenje naziva „junta“
- E. Vrednovanje i dominantna važnost duhovnog aspekta u radu asistenata.
- F. Davanje važnosti obvezujućim zaduženjima propisanim Generalnim konstitucijama.

7. PLAN ZA SLJEDEĆE TROGODIŠTE

KAKO BI TREBALO UPRAVLJATI REDOM KAO ŠTO JE OFS NA SVIM NJEGOVIM RAZINAMA?

OFS: JEDINSTVENO VJERNIČKO UDRUŽENJE U CRKVI

Promišljanje o identitetu i naravi OFS-a

UVOD

Otkako je Pavao VI. proglasio Pravilo pa sve do danas, Franjevački svjetovni red bio je suočen s mnogim gorućim i važnim problemima:

- Ujedinjenjem Reda, koje je zahtijevalo godine teškog napora te je progutalo najveći dio energije vodstva Reda,
- Pravnom kodifikacijom prava vlastitog OFS-u, Generalnih konstitucija, Međunarodnog i nacionalnih statuta, itd. te promicanjem njihovog značaja,
- Naporom oko ujednačavanja, kako bi se stvorila zajednička osnova te osjećaj pripadnosti tisuća bratstava raspršenih po cijelome svijetu,
- Integracijom u nekoliko tijela Franjevačke obitelji, Crkve, te u nekoliko drugih područja,
- Svakodnevnim upravljanjem složenim životom i događanjima u Međunarodnom bratstvu (kapituli, bratski i pastoralni pohodi, kongresi, tečajevi za formaciju, itd.).

Zbog tih razloga, nije bilo vremena da se provede dubinsko, interno, zajedničko i okolnostima prilagođeno promišljanje o tome kako treba upravljati Redom, poštujući u potpunosti vlastiti identitet i svjetovnost Reda koji je prisutan u 115 zemalja te broji gotovo pola milijuna članova, uključujući Franjevačku mladež.

1. ZAŠTO JE OD KLJUČNE VAŽNOSTI NAČETI OVU TEMU?

Prije svega, stoga što OFS nikada nije bio red organiziran s centraliziranom strukturom.

Zato što je Red bio podijeljen u četiri frakcije koje su kao odijeljeni entiteti živjeli tijekom pet stoljeća, a još danas osjećamo poteškoće u vezi s time kako se u Redu doživljava osjećaj jedinstva i pripadnosti.

Zato što Red još uvijek nije pronašao prave modele organizacije, upravljanja i služenja u svim bratstvima na svim razinama.

Zato što postoje golema područja u kojima je još uvijek snažna ovisnost o redovnicima, bilo stoga što svjetovni franjevci još nisu sposobni za preuzimanje svojih odgovornosti

bilo stoga što u nekim područjima opstoji uvjerenje kod mnogih redovnika da OFS moraju voditi redovnici.

Od proglašenja Pravila pape Pavla VI., Red je učinio golem napredak, prelazeći od pet stoljeća utvrđivane fragmentiranosti do postignutog *jedinstva*, a opet... Red još uvijek donekle ima teškoća u **razumijevanju**, pored ostaloga, sljedećih pitanja:

- što doista Red jest: njegov identitet i narav,
- kako bi trebao biti organiziran i kako mora funkcionirati,
- kako se moraju provoditi uloge odgovornih i vodstava.

Franjevački svjetovni red jest Red u punom smislu riječi, „pravi red¹“, mada ta stvarnost često biva izgovarana no rijetko shvaćena.

Mi sačinjavamo pravi „svjetovni“ red, doista uronjen u svijet, živeći konkretno u redovitim okolnostima svijeta.

Nemoguće je gledati unatrag u našu povijest u potrazi za odgovarajućim modelima.

Naime, čak i u vrijeme naše potpune autonomije (1215.-1471.), unatoč svim naporima naših prethodnika, Red nikada nije dobio dopuštenje da se organizira kao centralizirani red. A onda, od 1471. do 1978., Red je živio kao privjesak muških franjevačkih redovničkih Redova pod čijom je kontrolom bio, bez ikakve vrste vlastite koordinacije ili centraliziranosti.

Tek 1978. Red je priznat, prvi put u povijesti, kao sjedinjen, autonoman i centraliziran red, a tek smo od 90-ih počeli govoriti o konkretno centraliziranom i djelatnom jedinstvu.

Nalazimo se, stoga, u potpuno novom okruženju i bez ikakva prethodna vlastitog modela.

MODELI BRATSTVA

S obzirom na nedostatak promišljanja o tome što OFS doista jest, još uvijek, općenito uzevši, funkcioniramo prema modelu mjesnog bratstva, uvelike primjenjujući iste obrasce, procedure, ali i greške, na bratstva viših razina, uključujući međunarodnu razinu.

Jedna od najvidljivijih posljedica toga jest da je raspodjela radnog opterećenja gotovo svugdje strogo koncentrirana (mnogo puta i na patološki način), pogodujući tako neprirodnom gomilanju odgovornosti, ponekad i „moći“ više nego vlasti shvaćene kao služenje.

Oni koji su izabrani u nacionalna (i područna) *izvršna*² vijeća isti su oni (najčešće ne više od njih dvoje ili troje) koji kao pojedinci preuzimaju na sebe sve radno opterećenje. To

---

¹Sv. Ivan Pavao II., Generalnom kapitulju OFS-a, 14. lipnja 1988.

se događa jer često nema osoba dobre volje koje će se staviti na raspolaganje ili zato što se neki (očito premnogi) vole osjećati važnima te žele dominirati nad ostalima, ili pak jednostavno zato što „se kod nas uvijek tako radilo“ u mjesnim bratstvima.

Nije više prihvatljivo, razumljivo i provedivo da je svega šačica vodećih ljudi na svim razinama koji se troše zbog prekomjernog radnog opterećenja i odgovornosti, te na koncu svoj mandat završavaju fizički i mentalno ispražnjeni, baš kao što nije moguće prihvatiti hegemoniju pojedinaca ili pojedinačnih skupina.

U POTRAZI ZA MODELOM

Na različite načine, s obzirom na razne krajeve, svjetovni franjevci, pored modela mjesnog bratstva (neprikladnog za više razine i, često, pogrešno primjenjivanog na mjesnoj razini), pokušali su pronaći nadahnuće u modelima posuđenima od ustroja redovničkih redova ili raznolikih laičkih udruženja. Ti su modeli, međutim, također konkretno neprikladni pa stoga i neprimjenjivi.

Ustvari, mi nismo ni jedno ni drugo. Niti su njihovi identitet i narav imalo bliski ili slični našima.

Mi nismo „obični“ redovnici. Oni nemaju obiteljskih obaveza, žive pod istim krovom te 100% vremena posvećuju životu svojih redova za koje su vezani zavjetom poslušnosti.

Mi nismo poput bilo koje laičke udruge ili trećeg reda (kako je opisano u Kanonu 303.).

„Treći redovi“ dodatci su odgovarajućih redova posvećenog života koji njima upravljaju. Oni nemaju kapilarnu i artikuliranu rasprostranjenost kakvu mi imamo. Oni nemaju prave autonomije ni vlastitog upravljanja već ih konkretno redovnici vode, na njih utječu te su o njima ovisni. Oni su vrlo različiti od nas.

Laičke udruge obično imaju vrlo različita obilježja, poslanje, rasprostranjenost i korijene za razliku od nas. Većina ih je osnovana prilično nedavno. Zato nije moguće ugledati se u njih kako bi se preuzeli njihovi organizacijski modeli ili obrasci funkcioniranja. Štoviše, mnoge od takozvanih „laičkih“ udruga često konkretno vode *klerici*.

Bilo kako bilo, nije svrha ovog dokumenta opisivanje dubokih razlika koje postoje među nama.

Duboko i dobro promišljeno preispitivanje, iza kojeg slijede konkretna „eksperimentiranja“, potrebna su kako bi se pronašao model i stil koji bi potpuno odgovarali našem identitetu i naravi a koji bi mogli biti prihvaćeni u cijelome Franjevačkom svjetovnom redu.

---

²Moramo ujednačiti nazivlje u Redu kako bismo znali na što i na koga se odnosimo bilo gdje u svijetu: *junta, giunta, bureau, izvršno vijeće, plenarno vijeće, skupština* itd. Vidi također odjeljak 6.D u ovom dokumentu.

2. NEKA TEMELJNA PROMIŠLJANJA O NARAVI FRANJEVAČKOG SVJETOVNOG REDA

Bili smo suočeni, a i riješili smo (makar ne uvijek na potpuno zadovoljavajući način) mnoge od najžurnijih problema koji su potpuno zaokupljali pažnju vodstva OFS-a od 1978. do današnjih dana. Sada je naša dužnost da zastanemo i promislimo o sebi samima (*tko smo mi, kao svjetovni franjevci*) na temelju istinske naravi i identiteta našega Reda kao i dragocjenog iskustva sakupljenog tijekom 36 godina, od proglašenja novog Pravila, novih Generalnih konstitucija, Obrednika, Statuta te postignutog stanja ujedinjenosti.

Želimo se sada kratko dotaknuti tek nekoliko točaka koje smatramo bitnima za razumijevanje naravi našeg Reda i za razvoj ove naše teme.

A. FRANJEVAČKA OBITELJ I OFS PREMA PROMISLU ŠTO GA JE BOG NADAHNUO SVETOM FRANJI

1. OFS: reprezentativan uzorak, prototip Crkve

Bog je Franji nadahnuo da osnuje trojaku obitelj kako bi uključivala sve članove naroda Božjega, muškarce, žene, laike, redovnike, zaređene službenike, samce i vjenčane (reprezentativan uzorak, izabrani prototip Crkve – *Svega Krista*), kako bi ondje bili ljudi koji bi, po potpunom suobličavanju Kristu, poput svetoga Franje, u svakom životnom stanju, mogli donositi i nuditi Krista, *svega* Krista, cijelome svijetu i popravljati Crkvu u svim njezinim sastavnicama. Prvi članak našega Pravila to potpuno potvrđuje.

Franjo Asiški nije pokušavao živjeti Krista razmatrajući samo neke aspekte Njegova života. Franjo je nastojao živjeti Krista u svoj Njegovoj punini, slijedeći svaki aspekt Njegova života. Franjo je težio suobličavanju svemu Kristu do mjere da je postao smatran drugim Kristom, *alter Christus*. Sveti Franjo je tako ustvari svijetu nosio i donio svega Krista, potpunoga Krista.

Mi moramo slijediti Krista stopama svetog Franje i težiti upravom takvom istom suobličanju.

Naše zvanje i poslanje kao svjetovnih franjevaca istovjetno je: moramo donositi i nuditi svega Krista!

Naš je Red doista vrlo značajan u Crkvi ako odgovara Božjem naumu te ispunjava očekivanja Crkve.

Postoji milosni naum za svakoga od nas koji još nije potpuno shvaćen a umnogome je i neiskorišten.

Imamo ulogu u Crkvi koja potpuno odgovara poslanju svetoga Franje, da se jedinstvo ugradi u cijelu Franjevačku obitelj, koje mi predstavljamo više od 65%³!

---

³ Brojčano. Nažalost, zbog naše raširene nedostatne pripremljenosti, našeg ustrajanja u pretežitoj ovisnosti o redovnicima u mnogim zemljama, slabog uvažavanja nas svjetovnjaka i laika, naše uljuljanosti u neodređeni

Već nam je vrijeme da počnemo potpuno živjeti u skladu sa svojim poslanjem i s očekivanjima Crkve, kako pojedinačno, tako i kao Red⁴.

Svetost je u Redu uvijek bila prisutna u pojedincima. Bogu hvala, uvijek ima velikodušnih duša. One posvuda cvatu. Ne samo u Franjevačkoj obitelji. Ono što je nama najpotrebnije jest **da budemo i da djelujemo kao Red.**

Mora postojati razlog zašto je Crkva, nakon osam stoljeća, udovoljavajući neuslišanim molbama franjevačkih pokornika iz 13. stoljeća, napokon htjela ustanoviti nas kao ujedinen i centraliziran Red!

Taj razlog svakako postoji i odgovara izvornom naumu što ga je Bog nadahnuo Franji. Sada ne smijemo propustiti životom odgovoriti na očekivanja.

2. Laički i svjetovni stalež

Franjevački svjetovni red je providnosan i nužan „stalež i način života“ što ga je Bog nadahnuo i podignuo po Franji Asiškome u njegovoj obitelji kako bi ispunio njegovo poslanje. Taj je „stalež“ apsolutno neophodan za potpunost Franjevačke obitelji i Crkve.

Moramo postati potpuno svjesni da je OFS jedinstvena i bitna stvarnost u Crkvi s vrlo posebnim vlastitostima.

3. Važnost našeg postojanja kao Reda s centraliziranom strukturom

Franjo Asiški uveo je novinu „apostolskog“ oblika redovničkog života.

U vrijeme svetoga Franje, jedini oblici redovničkoga života bili su monaški, pustinjački i kanonički (regularni kanonici). Oni su bili obilježeni činjenicom da su redovnici uvijek živjeli na istome mjestu te su bili pod vlašću (i još uvijek jesu) biskupa mjesnih biskupija.

Franjo je uveo novi, „putujući“ oblik redovničkoga života, poput Isusova i njegovih apostola, kako bi Radosnu vijest donio i navijestio cijelome svijetu te kako bi propovijedao pokoru (obraćenje). Njegova je redovnička obitelj primila svoje poslanje izravno od pape (a ne od pojedinačnih biskupa) te je stoga stavljena pod izravnu vlast Svete Stolice. Njegov je „samostan“ svijet.

Drugi i Treći franjevački redovi osnovani su kako bi se ispunilo isto apostolsko zvanje, odnosno poslanje, u cijelome svijetu u koordinaciji s Prvim redom.

Tako Treći red, Franjevački svjetovni red, preuzima tipična obilježja koja predstavljaju svjetovnu (u svijetu) projekciju redovničkog iskustva svetoga Franje i njegova apostolskog poziva, odnosno poslanja, za cijeli svijet, baš kao što je i Drugi red (klarise) projekcija njegovog redovničkog iskustva u klauzurnom svijetu.

---

status quo, kvalitativno imamo vrlo mali, gotovo nikakav, udio u Obitelji. A upravo suprotno, svaki član Obitelji trebao bi biti smatran jednako vrijednim dostojanstva i, s obzirom na veliku brojčanu prisutnost u svijetu, Obitelj bi se na nas trebala oslanjati s više povjerenja.

⁴ Poruka svetog Ivana Pavla II. Generalnom kapitolu OFS-a, 22. studenoga 2002.

Kako bi bio u stanju ispuniti to poslanje na koordiniran i djelotvoran način, po cijelome svijetu, Prvi red trebao je imati jedinstvenu, ujednačenu globalnu strukturu, koja ne će ovisiti o pojedinim biskupima već će biti pod izravnom vlašću Svete Stolice (pape).

Na sličan način, Trećem redu, OFS-u, potrebna je slična koordinirana globalna struktura i podložnost vlasti Svete Stolice (pape). Jedino što, za svoju apostolsku djelatnost u pojedinoj biskupiji, Prvi i Treći red ovise o odgovarajućem biskupu, no što se tiče njihove organizacije, interne koordinacije i života, uvijek potpadaju pod izravnu vlast Svete Stolice.

Novo Pravilo OFS-a napokon ponovno dovodi stvari u red te uređuje život Trećega reda u skladu s izvornom naravi i identitetom te najzad Franjevačka obitelj može djelovati i živjeti sukladno svojem izvornom zajedničkom zvanju, odnosno poslanju.

Sada je pak nužno da sva tri ogranka Obitelji shvate da je došlo vrijeme da se odustane od svoje „sjajne“ samoće pa da se među njima počne tijesno surađivati: prvi redovi među sobom pa onda, zajednički, s Drugim i Trećim redom; s Trećim samostanskim redom i brojnim ustanovama koje međusobno dijele isto Pravilo, te onda, zajednički, s ostatkom Obitelji. Sve se to treba vrlo konkretno, a ne samo formalno, provesti u djelo!

Pred nama je još uvijek dug put na tom području, a OFS može znatno doprinijeti nastupajući kao ljepilo i katalizator za sve članove obitelji, kao što već i čini.

B. JEDINSTVO OFS-A

Jedinstvo OFS-a opisano je kao „organsko“. To znači da je svako bratstvo, pa shodno tome i svaki od njegovih članova, dio istoga tijela te predstavlja njegov *bitan organ*.

«Franjevački svjetovni red...[jest] **ORGANSKA ZAJEDNICA svih katoličkih bratstava** koja su rasprostranjena po cijelome svijetu...» Pravilo 2

«„FSR se raščlanjuje u bratstva na različitim razinama“ sa svrhom da u uređenome obliku promiče **jedinstvo i uzajamnu suradnju među braćom kao i njihovu djelatnu i zajedničku nazočnost kako u partikularnoj Crkvi tako i u općoj Crkvi**. FSR će osim toga promicati zalaganje bratstava u služanju svijetu, a posebno u životu društva.» GK čl. 28.2

«Mjesna **se** bratstva **okupljaju** u bratstva različitih razina: područnoj, nacionalnoj i međunarodnoj po kriterijima crkvenim, teritorijalnim ili neke druge vrsti. **Koordiniraju ih i povezuju** propisi Konstitucija. To je **ZAHTEJ ZAJEDNIŠTVA MEĐU BRATSTVIMA, UREĐENE SURADNJE MEĐU NJIMA i JEDINSTVA** FSR-a.» GK čl. 29.1

Jedinstvo, koordinacija i povezanost iznimno su važni ciljevi kako bismo se osjećali i bili Redom. Veliki je napredak postignut, no još smo daleko od cilja da budemo i djelujemo kao jedno u Crkvi i u svijetu. Konkretno životno zajedništvo i zajedničke namjere dalo bi nam „snagu“ nevjerojatnog učinka na naše poslanje u svijetu, u jedinstvu s cijelom Franjevačkom obitelji.

C. RED BRAĆE I SESTARA I KOLEGIJALNOST

Bitno je da svi svjetovni franjevci razumiju da smo mi Red braće.

«(...) Gospodin mi je dao braću... Svevišnji mi je sam otkrio da trebam živjeti prema obliku svetoga Evanđelja.» Oporuka 14

«Poziv FSR-a jest poziv živjeti Evanđelje u bratskome zajedništvu. U tu se svrhu članovi FSR-a ujedinijuju u crkvene zajednice koje se zovu bratstva.» GK čl. 3.3

Temeljem njegove naravi kako je osnovan, naš Red **mora** imati **apsolutno kolegijalnu** upravu i vodstvo.

Vijeća bratstava odgovorna su za animaciju i vođenje, a vijeća viših razina odgovorna su također za povezivanje i koordinaciju.

«I pored...

SU-ODGOVORNOSTI [mjesnog] vijeća u animiranju i vodstvu bratstva...

SU-ODGOVORNOSTI vijeća u animiranju i vođenju područnoga bratstva...

SU-ODGOVORNOSTI vijeća u animiranju i vođenju nacionalnoga bratstva...

SU-ODGOVORNOSTI Predsjedništva MVFSR-a...» GK čl. 51, 63, 67, 74

«Svako bratstvo bilo koje razine **animira** [pokreće] i njime **upravlja** vijeće i ministar [služitelj] koje **izabiru** zavjetovana braća i sestre po Konstitucijama.

Njihova služba, koja je **privremena**, dužnost je koju moraju vršiti **raspoloživa i spremna srca** i **s osjećajem odgovornosti** za **pojedine članove** i za **cijelo bratstvo**.

Bratstva se glede svoga unutarnjeg ustroja **različito** uređuju po propisima Konstitucija a **PREMA POTREBAMA svojih članova i krajeva** te pod vodstvom svoga vijeća.»

Ponovno napominjemo da postoji obveza služenja pojedinim članovima i skupinama te iznalaženja i primjene raznovrsnih struktura, u skladu s Generalnim konstitucijama, a prema specifičnim potrebama članova.

U vijećima (Predsjedništvo MVOFS-a također je vijeće), ministri, koji su njihov sastavni dio, imaju vrlo precizno određenu ulogu

- predsjedanja,
- sazivanja,
- predstavljanja,
- znaka jedinstva,
- snošenja građanske odgovornosti i odgovornosti za imovinu, no nadasve ulogu

- jamca i provoditelja odluka vijeća i kapitula.

Ministri, na svim razinama, nemaju autonomnih ovlasti s obzirom na vijeća, već su oni sluge odluka vijeća i kapitula.

«(...) zadaća je ministra, koji je za njega prvi odgovorni, brinuti se da se u praksi provode smjernice i odluke vijeća, koje treba da obavijesti o svom radu.» GK 63.1, 67.1, 74.1

Samo jedna iznimka postoji za generalnog ministra, a to je: „istupiti [intervenirati] u hitnim slučajevima i o tome obavijestiti Predsjedništvo“ (GK 74.2 h).

Ovaj aspekt većina ministara obično zanemaruje u većini slučajeva a isto tako i... većina vijeća!

Zato je neophodno da se povrati, konkretno i s punim uvjerenjem, bratska dimenzija poniznog i autentičnog služenja, doista odgovorno i kolegijalno upravljanje, a da se ministri klone napasti dominacije i prekomjernog nametanja njihove volje ostalima. To je vrlo konkretan izazov s kojim se moramo ozbiljno suočiti.

D. TOČNO RAZUMIJEVANJE „SUPSIDIJARNOSTI“ I POTREBA DA SE ŽIVI KAO BRATSTVO, A NE KAO ANARHIJA (GK 33)

«1. U vođenju i koordiniranju bratstava i Reda **mora se** promicati **osobnost i sposobnost pojedine braće kao i pojedinih bratstava** te se mora poštivati pluralizam izražaja franjevačkoga ideala i kulturna raznolikost.

2. Vijeća viših razina *neka ne rade* [**ne smiju raditi**] ono što može obaviti na primjereni način bilo mjesno bratstvo bilo vijeće niže razine; *neka* [**moraju poštovati i promicati**] **poštuju i promiču njihovu vitalnost kako bi ona primjereno izvršila svoje dužnosti.**

Mjesna bratstva i vijeća kojih se to tiče *neka* [**moraju se zalagati**] **se zalažu za provedbu odluka Međunarodnoga vijeća** i drugih vijeća više razine kako bi ostvarila njihove programe prilagođujući ih, kad je to potrebno, vlastitoj stvarnosti.» GK 33

Supsidijarnost nije bezvlašće nego poštovanje mjesnih bratstava i njihovo ohrabivanje za odgovornost.

Supsidijarnost je nužna kako bi se izbjeglo moguće nezakonito lišavanje vlasti nižih razina i „diktatura“ viših razina. S druge strane, drugi stavak druge točke jasno i čvrsto naglašava da je OFS red te da odluke Međunarodnog vijeća (vrhovnog tijela Reda, čije je Predsjedništvo upravljačko tijelo) moraju biti provedene, uz potrebne prilagodbe.

E. SVJETOVNI FRANJEVCI NA PUNO RADNO VRIJEME

Mi smo svjetovne posvećene osobe i kao takve ostajemo za sve vrijeme svoga života. Naše zavjetovanje pravi je „ženidbeni savez s Isusom Kristom“ i mi smo svečano prisegnuli da ćemo živjeti ono na što smo se zavjetovali, u svakom trenutku svoga života. Ne možemo, i ne smijemo, biti svjetovnim franjevcima samo na papiru ili, kako mnogi čine, onda kad im se to sviđa.

F. U POTPUNOSTI POMIRITI SVJETOVAN ŽIVOT S ODGOVORNOSTIMA U REDU

Naš poziv sastoji se u tome da budemo posve predani služenju Bogu i Crkvi **u svojem svjetovnom staležu**.

Mi smo Crkvi i Franjevačkoj obitelji dragocjeni u mjeri u kojoj jesmo i ponašamo se kao pravi svjetovnjaci, potpuno uronjeni u stvari svakodnevnoga života u svijetu.

Ako nam naša svjetovnost ne omogućava da potpuno izvršavamo sve svoje obveze u Redu, moramo potražiti pomoć braće i sestara koji bi nam pomogli, radije negoli da zapostavljamo svoje temeljne dužnosti vezane uz naš redoviti život, obitelj, posao ili štogod drugo. **Neprihvatljivo je da kao svjetovni franjevci zanemarujemo svoje dužnosti**. Naše specifično poslanje i služenje u Redu uglavnom je usmjereno na potpuno ispunjenje svih naših obiteljskih, poslovnih i društvenih obveza. Nezamislivo je da netko ugrozi svoj brak, brigu o djeci, skladan obiteljski život, posao ili štogod drugo, kako bi ispunio svoje obveze u strukturama Reda. Biti svjetovan znači biti sposoban djelovati održavajući ravnotežu između **svih** naših dužnosti i učiti kako raditi i služiti surađujući kao zajednica, uvijek i na svakoj službi.

Svjetovnost (biti u svijetu za svijet) jest teološko mjesto na kojem mi potpuno ostvarujemo svoje zvanje.

3. KLJUČNI PROBLEMI koji priječe da se Red u potpunosti razvije u ono što bi trebao biti

Trenutno stanje Reda, unatoč velikim pomacima postignutim posljednjih godina, obilježavaju četiri osnovna problema.

1. Nedostatak razumijevanja i svijesti o obvezi preuzetoj našim zavjetovanjem da ćemo potpuno odgovoriti na Božji poziv upućen nama. Posljedica je to neadekvatne formacije, a odgovoran je za
2. Nedostatak volje mnogih naših članova da započnu ozbiljan put obraćenja.
3. Duboko nepoznavanje Svetoga pisma, spisa svetog Franje, temeljnih tekstova franjevačke duhovnosti, Pravila OFS-a, Generalnih konstitucija, Obrednika...

4. Izostanak ili/i nedostatna provedba organizacijskih struktura i projekata Reda, sukladnih njegovoj naravi, a koji bi omogućili zadovoljavajući razvoj duhovnosti i apostolata.

Te su teme vrlo tijesno isprepletene te se uzajamno određuju i utječu jedna na drugu. Ti bi se osnovni problemi mogli podvesti pod dva temeljna poglavlja:

nedostatak obraćenja i neupućenost.

U obama formacija igra ključnu ulogu.

OBRAĆENJE

Iako smo red „pokornika“ (tj. ljudi koji su pri punoj svijesti izabrali put *obraćenja*) te bismo savršeno trebali poznavati cilj koji nam je dostići (savršenstvo ljubavi i potpuno suobličavanje Kristu, poput Franje), čini se da, za mnoge (ustvari premnoge) svjetovne franjevence, pravo „obraćenje“ više je razgovorni kliše negoli program života koji treba provesti u djelo.

Rijetko možemo naći ministre i, općenito, ljude koji zauzimaju koje od odgovornih mjesta, koji svoju ministarsku službu vrše ponizno i u skladu s autentičnim smislom služenja. Naprotiv, vrlo često nailazimo na umišljenost, pronevjere, nebrigu, častohleplje, navezanost na upravljačke pozicije, bezobzirno i proizvoljno korištenje (skromnim) resursima bratstva, lakoću u odreknuću od službe kada ne uslijedi podrška u odlukama i tako dalje.

To nije samo pitanje nepoznavanja onoga što Pravilo i Generalne konstitucije zahtijevaju (što je pak potpuno neprihvatljivo), nego, važnije od toga (a utoliko i gore), pitanje je potpunog nedostatka obraćenja, pravog obraćenja srca i pameti. Iako priznavajući riječima da je Franjo naš model nasljedovanja Krista (*sequela Christi*), mnogi (doista premnogi) svjetovni franjevci ustraju u stavovima i djelima koja su sušta suprotnost poniznosti, poučljivosti, krotkosti, nastojanju oko siromaštva, poslušnosti, dubokog osjećaja služenja i svjedočenja, malenosti, uzornosti, itd., svetoga Franje.

Izostanak istinskoga obraćenja daleko je najozbiljniji problem s kojim smo suočeni u našem Redu. To je posvudašnji problem u cijelome Redu⁵.

Možemo li mi, draga braćo i sestre, potpuno iskreno, kazati da smo istinski obraćeni, poput Franje, ili da smo barem krenuli autentičnim i odlučnim putem obraćenja?

---

⁵ To uvelike proizlazi iz nedostatka *razlučivanja zvanja prije* pripuštanja kandidata zavjetovanju i iz površne formacije. Uglavnom govorimo o dvije ili više godina formacije.

No nemojmo se zavaravati. Ako se, u prosjeku, kandidati sastaju na sat vremena, dva puta mjesečno, deset mjeseci na godinu, dvije godine formacije iznosi svega 40 sati! Manje od dva dana! A samoformacija je prava rijetkost. Većina kandidata zadovoljava se samo formacijom na formacijskim susretima.

NEUPUĆENOST

Unatoč sretnim izuzetcima kojih ima, često (prečesto!) smo primjećivali da, u Redu, navika čitanja, proučavanja i razmatranja Evanđelja baš i nije toliko uobičajena praksa kao što bi trebala biti («Svjetovni franjevci **moraju se** osim toga **obvezati** da će često čitati Evanđelje, prelazeći iz Evanđelja u život i iz života u Evanđelje.»⁶ Pravilo čl. 4).

Vrlo rijetko čitaju se ostale knjige Novoga zavjeta, a knjige Staroga zavjeta gotovo nikada.⁷

Spisi svetoga Franje i njegovi životopisi jedva ili površno se poznaju, ili se ne poznaju. Mnogi svjetovni franjevci jednostavno žive od općih mjesta. Jednostavno se samo oslanjaju na povremene nagovore kojeg dobrog fratra dok se rijetko laćaju osobnog, ustrajnog i po vlastitoj mjeri oblikovanog druženja sa Svetim pismom, Franjevačkim izvorima ili temeljnim tekstovima našega Reda.

Poznavanje Pravila nedostatno je, a još je gore što se tiče Generalnih konstitucija!

Poznavanje Reda nedostatno je. Članovi i ne znaju kako funkcionira te im nisu poznata ni osnovna pravila na kojima se zasniva zajednica i strukturni život Reda. Godinama smo desetcima i desetcima braće odgovarali na probleme čije se rješenje jednostavno može naći otvaranjem Konstitucija na pravu stranicu!

Ako, počevši od sebe samih, svi mi budemo spremni uhvatiti se u koštac s tim problemima, bit ćemo u stanju suočiti se i riješiti, zajedno s braćom i sestrama iz cijeloga svijeta, i problem struktura i upravljanja našim Redom te, nakon odgovarajućih probnih razdoblja, iznaći rješenja koja potpuno pristaju uz njegovu narav.

Moramo smoći hrabrosti da upitamo sebe, kao maloprije: koliko nas može iskreno kazati da smo, bez gledanja unazad, doista zapeli oko istinskog obraćenja? Koliko nas može kazati da nas vodi samo želja da se potpuno suobličimo Kristu, poput Franje?

Koliko nas može izjaviti da naša djela i naše ponašanje nisu često motivirani pukim zadovoljavanjem rutinskih, formalnih i birokratskih zahtjeva radije nego duhovnim razlozima ili poradi bratskoga služenja?

---

⁶ Ovo je vlastiti i vjerniji prijevod uobičajene talijanske verzije, s obzirom na to da engleski [i hrvatski] prijevod ne ostavlja obvezujući dojam odredbe.

⁷«Onaj tko ne pozna Pisma ne zna Božju snagu ni njegovu mudrost. Nepoznavanje Pisama nepoznavanje je Krista.» (Sveti Jeronim, Proslov tumačenja o proroku Izaiji) – također vidi sv. Franju u 2Čel 71, 105.

4. CILJEVI I SVRHA UPRAVLJANJA

A. UPRAVLJATI REDOM PRIJE SVEGA ZNAČI DOBRO POZNAVATI CILJEVE KOJE UPRAVLJANJEM TREBA POSTIĆI

Ti su ciljevi vrlo dobro poznati: savršeno su opisani u Pravilu i Generalnim konstitucijama. Ipak, rijetko su predmetom ozbiljnoga promišljanja, proučavanja i konkretne primjene.

B. KOJI SU CILJEVI?

U osnovi **cilj je samo jedan: postati svet** (težiti savršenstvu ljubavi) i **ponašati se u skladu s time** (poslanje).

Svi ostali ciljevi izrastaju iz toga osnovnog cilja i predstavljaju njegove konkretne izričaje. Ovo su ciljevi koji se smjesta mogu pronaći u Pravilu i Generalnim konstitucijama.

Pravilo:

- Težiti za savršenstvom ljubavi u svjetovnom staležu
- Živjeti Evanđelje prema načinu svetoga Franje
- Uprisutniti karizmu svetoga Franje
- Biti svjedocima i oruđem poslanja Crkve
- Naviještati Krista životom i riječima
- Obnavljati Crkvu
- Imati Kristove misli: neprestano obraćenje
- Izgrađivati bratskiji i evanđeoskiji svijet
- Biti zauzet u javnom životu
- Zauzimati se za pravdu, mir i očuvanje stvorenoga

Ti ciljevi, suprotno onome što ljudi obično misle, **nisu privatni ciljevi** koji se tiču samo pojedinaca. Ti ciljevi posve **se tiču svih**, a osobito **onih kojima je povjereno vodstvo na svim razinama**.

Moramo si najprije sve te ciljeve osobno osvijestiti i ispunjavati, a onda moramo neumorno i oduševljeno raditi kako bismo svima drugima pomogli da ih ispune.

«Služba ministra ili vijećnika jest bratsko služenje, obveza biti **raspoloživ i odgovoran s obzirom na svakoga brata i bratstvo kako bi se svatko ostvario u vlastitome pozivu** i kako bi svako bratstvo bilo prava franjevačka crkvena zajednica djelatno nazočna u Crkvi i u društvu.» GK čl. 32, 2

Generalne konstitucije:

- Animirati i voditi
- Povezivati i koordinirati

- U radu na tome da sva bratstva na svim razinama budu doista ujedinjena, povezana i usklađena, kako bi se mogli osjećati i biti kao jedno i tvoriti jedan jedini Red,
- U radu na tome da se na svim razinama (mjesnoj, područnoj, nacionalnoj i međunarodnoj) postigne istinsko zajedništvo u ciljevima formacije, apostolatu, konkretnim djelima milosrđa, zajedničkim nastojanjima da se služi Crkvi i svijetu, zajedničkim nastojanjima oko naviještanja i svjedočenja Radosne vijesti (evangelizacije),
- Povremenim susretima u pojedinim krajevima kako bi se postiglo uzajamno poznavanje, razmjena iskustava i planiranje djelovanja.

Kao što smo već gore rekli, jedinstvo, koordiniranost i povezanost iznimno su važni ciljevi kako bismo se doživljavali istinskim Redom i to doista i bili. Još je mnogo posla do ostvarenja toga cilja. A, vrijedi ponoviti, ako uspijemo postići konkretno jedinstvo u životu i u namjerama, mogli bismo postati nevjerojatno moćno „oruđe“ za izvršenje našega poslanja u svijetu, zajedno s Franjevačkom obitelji.

«Mjesna se bratstva okupljaju u bratstva različitih razina: područnoj, nacionalnoj i međunarodnoj po kriterijima crkvenim, teritorijalnim ili neke druge vrsti. **Koordiniraju ih i povezuju propisi Konstitucija.** To je ZAHTEV **zajedništva među bratstvima, uređene suradnje među njima i jedinstva FSR-a.**» GK čl. 29,1

C. IZABIRATI PRAVE LJUDE

Kako bi se ispunili ciljevi, ključno je izabrati prave ljude bez upadanja u napast da glasujemo za svoje najbolje prijatelje, svoje „saveznike“ koji bi bili skloni našim vlastitim sklonostima i ciljevima. Ljudi koje biramo morali bi dobro poznavati narav Reda i njegova pravila te bi trebali imati osobite talente potrebne za izvršavanje onoga što je bratstvu potrebno u danom trenutku.

«Odgovorni FSR-a na svakoj razini **neka budu** zavjetovana braća,

- s vječnim zavjetima,
- **koja su uvjereni u vrijednost franjevačkoga evanđeoskoga života,**
- **pomniva sa širokim i velikodušnim pogledom na život Crkve i društva,**
- **otvorena za dijalog,**
- **raspoloživa davati i primati pomoć i suradnju.**» GK čl. 31,3

D. IMATI PLAN

Nakon što su razjašnjeni ciljevi, potrebno je izraditi plan i unaprijed pripremiti aktivnosti kao i nužnu i učinkovitu organizaciju za njegovu provedbu.

Umjesto toga, često, u nedostatku preciznih planova, prepuštamo da događaji upravljaju

nama te nam diktiraju prioritete i program djelovanja. Postoji široko rasprostranjena sklonost čekanja da se problem dogodi pa da se zatim reagira, radije nego da se postave dobri temelji kako bi se izbjeglo da dođe do problema. Tako na koncu počnemo trčati za događajima umjesto da ih planiramo i usmjeravamo ih k postizanju ciljeva.

E. INSTITUCIJA, STRUKTURE I PROJEKTI NIKADA NE SMIJU GUŠITI POTICAJE KOJE DUH NADAHNJUJE SVAKOME OD NAS

Neophodno je da se izrade dobro promišljeni, razrađeni projekti, usklađeni s duhovnim i institucionalnim ciljevima koje treba postići: mi smo Red, a riječ red podsjeća nas na potrebu da svoj život organiziramo na pravilan i uredan način kako bismo ispunili svoj zajednički poziv i poslanje. To se međutim ne smije činiti birokratski.

Red nikada ne smije gušiti ili sprječavati poticaje koje Duh slobodno daje osobama.⁸ Osobe kojima je povjereno vodstvo morat će stoga uvijek biti vrlo pozorni u razlučivanju tih poticaja. Moramo naučiti kako slušati i razlučivati pa i, kada je to potrebno, biti kadri mijenjati vlastite odluke.

F. USPOSTAVLJANJE POTREBNIH INSTRUMENATA ZA SAMOODREĐENJE I PRILAGOĐAVANJE OSOBITOSTIMA

Konačno, apsolutno je važno potpuno razviti i razborito usvojiti sve instrumente koji omogućuju samodređenje i prilagođavanje mjesnim osobitostima, a koje nam pružaju Generalne konstitucije, kako bismo udovoljili potrebama okolišne, kulturne, društvene i političke raznolikosti koje obilježavaju svaku zemlju, unutar okvira zadanog Pravilom i Generalnim konstitucijama. U praksi se to nikada ne događa!

Dovoljno je pogledati kako su koncipirani nacionalni statuti da bi se razumljelo kako su malo prilagođeni vlastitim posebnostima zemlje. Statuti su često djelomične ili pak potpune preslike Generalnih konstitucija!

«Nacionalni statuti moraju naznačiti kriterije po kojima se organizira FSR u jednome narodu. Primjena tih kriterija se prepušta razboritome sudu odgovornih u bratstvima o kojima je riječ kao i [odgovornih] u nacionalnome vijeću.» GK čl. 29,3

Ovaj članak eksplicitno obvezuje („moraju“) na pronalaženje konkretnih i vlastitih načina organizacije Reda, s pouzdanjem u vjernu („razboritu“) kreativnost odgovornih, kako bi se bolje ispunili ciljevi.

«Ondje gdje situacija okruženja i potrebe članova to zahtijevaju, mogu se u krugu bratstva ustanoviti, **pod vodstvom jedinstvenoga vijeća**, sekcije ili grupe koje

---

⁸ Kardinal Carlo Maria Martini, u svom posljednjem intervjuu: „Mogli bismo, barem, potražiti ljude koji su slobodni i bliskiji bližnjima. Poput biskupa Romera i isusovačkih mučenika u El Salvadoru. Gdje su junaci koji nas mogu nadahnuti? Ni iz kojeg razloga, ne smijemo ih sputavati institucionalnim vezama.“

okupljaju članove udružene **po posebnim potrebama**, po srodnosti interesa ili s obzirom na istovjetnost **operativnih** opredjeljenja.

Takve grupe mogu sastaviti posebne propise glede susreta i djelovanja, ali neka pri tom ostane na snazi vjernost zahtjevima koji proizlaze iz pripadništva bratstvu. Nacionalni statuti neka ustanove prikladne kriterije za oblikovanje i funkcioniranje sekcija ili grupa.» GK čl. 34

Ovaj članak također nudi široke mogućnosti organizacije struktura koje su konzistentne s provedbom ciljeva vijeća bratstava. Moramo naučiti da, kad je to prikladno i izvedivo, primjenjujemo nerestriktivno tumačenje članaka Generalnih konstitucija.

5. NEKI KONKRETNI PROBLEMI

Naznačit ćemo samo nekoliko problema koji odgovaraju našem vlastitom iskustvu i senzibilnosti. Zatim bi svatko od vas trebao ponuditi svoj konstruktivan doprinos u vezi tih i drugih mogućih tema na osnovi svog vlastitog iskustva i senzibilnosti.

1) NEDOSTATAK KOLEGIJALNOSTI I DIKTATORSTVO MINISTARA

To je najčešći problem u Redu. Problem postoji ne samo zato što postoje ministri koji misle da oni imaju pravo na apsolutne ovlasti već i zato što postoje vijećnici koji su uvjereni da je ministar odgovoran i ovlašten da sve obavlja, ili se pak jednostavno nemaju namjere uključiti u služenje.

Rješenje toga problema u cijelosti počiva na potpunom izvršavanju našega Pravila i Generalnih konstitucija. Već smo se tim pitanjem bavili u odjeljku C. druge točke na stranicama 10. i 11.

2) VIJEĆNICI KOJI NE PRIHVAĆAJU MIJEŠANJE MINISTARA I VIJEĆA

Razlog su tome pojedinačne osobnosti, nedostatak obraćenja i neupućenost, ali također i činjenica da izbor pojedinih kandidata (danas je to prevladavajući trend) na kapitulima ostavlja pogrešan *dojam* kod tih ljudi da su im kapituli povjerali izravan i osobni mandat pa zato umišljaju da su oni odgovorni isključivo i izravno kapitulima, a ne i vijećima. To je potpuno pogrešno! Potrebno je metodološko i zrelo promišljanje kako bi se otklonila ta ozbiljna pogreška.

3) KRONIČAN NEDOSTATAK NOVČANIH SREDSTAVA

Još uvijek se držimo sustava novčanog doprinosa nacionalnih bratstava koji se pokazao neučinkovitim i nepopravljivim. Mi ustvari nemamo drugih izvora prihoda.

4) ISCRPLJUJUĆE RADNO OPTEREĆENJE ONIH KOJI SU, U VIJEĆIMA, DOISTA PREDANI SLUŽENJU BRAĆI

Takva situacija dovodi do iscrpljenosti, fizičke i mentalne, ljudi koji su predani služanju te uzrokuje značajne probleme pojedincima i cijelome bratstvu. Ona dovodi do gubitka osjećaja odgovornosti kod drugih članova vijeća i ostalih članova bratstva. To ide u prilog mogućem autoritarnom upravljanju koje umrtvljuje bratstvo i kolegijalnost.

5) NEDOVOLJNA UKLJUČENOST, ILI POTPUNI IZOSTANAK UKLJUČENOSTI, NE-IZABRANIH ČLANOVA BRATSTVA, U AKTIVNOSTI KOJE SE TREBAJU PROVODITI NA SVIM RAZINAMA

Strukture se uvijek moraju oslanjati na najbolje moguće kompetencije, sposobnosti, iskustva i dostupnost za služanje u bratstvu, čak i ako ih se može pronaći i kod članova koji nisu izabrani u vijeće. Izabrani članovi uvijek će na kraju imati odgovornost i dužnost razboritog koordiniranja svim strukturama.

«[Sva] Braća su suodgovorna za život bratstva kojemu pripadaju i za FSR kao organsku cjelinu svih bratstava rasprostranjenih po svijetu.» GK čl. 30,1

6) NEDOSTATAK STALNIH STRUKTURA KOJE BI PODUPIRALE OSNOVNE UPRAVLJAČKE FUNKCIJE I TEMELJNE DJELATNOSTI REDA

To je uzrok problema gore opisanih u 4. točki, a rezultat je onoga opisanog u 5. točki. Potrebne su nam dobro posložene strukture koje će jamčiti:

- kontinuitet u sadržajnom i djelatnom smislu na dulji rok
- ispunjavanje svih zadaća vijeća
- pravednu raspodjelu radnog opterećenja i veću učinkovitost u provođenju tih zadaća.

Postoji u Redu široko rasprostranjena sklonost prihvaćanju zastarjelih nepotističkih sustava koji su rašireni u svijetu politike. Postoji tendencija da kad dođe do smjene ministara i vijeća, mijenjaju se također i suradnici bez obzira na to jesu li se pokazali dobrima ili lošima. Također uglavnom dolazi do korjenitih izmjena čitavog niza sustava i projekata prethodne „uprave“, čak i ako su stvari funkcionirale.

Jedna je stvar dati novi poticaj, ispraviti očite greške i započeti provedbu novih bitnih planova, a druga je stvar prekrižiti sve i krenuti ispočetka samo zato što ministri ili novi članovi vijeća žele da aktivnosti budu njima po volji, kako bi pokazali svoj autoritet i superiornost.

Na međunarodnoj razini ne postoje učinkoviti i koordinirani sustavi za decentralizaciju.

7) SAMOIZOLACIJA I PRETJERANA ZATVORENOST U ŽUPNE ILI LOKALNE ZAJEDNICE. USTRAJNA OVISNOST O REDOVNICIMA.

8) BITAN NEDOSTATAK STRUČNIH I RASPOLOŽIVIH OSOBA

Ovo je jedan od razloga zašto je uglavnom nemoguće uspostaviti dobru i trajnu podršku strukturama. Takav nedostatak osposobljenih ljudi onemogućuje Redu da u svojim

krugovima razvije znalačko umijeće. To onda primorava Red da pomoć traži izvana pa često, makar takva vanjska pomoć može biti stručna, te osobe ne govore nužno istim jezikom svjetovnih franjevaca i mogli bi biti neupućene u njihove trenutne potrebe, povijest, Pravilo, identitet, itd.

9) BRATSKI I PASTORALNI POHODI

Vrijeme koje posvećujemo nacionalnim bratstvima (a još je gore kod bratstava niže razine) prigodom bratskih i pastoralnih pohoda uvijek je iznimno kratko, kako za vrijeme samog posjeta tako i poslije, u slučaju da ima problema koji zahtijevaju vrijeme i osobnu prisutnost. Konkretno, uvijek je nemoguće održavati stalni operativni kontakt i, u slučaju da je potrebno, produljiti boravak pohoditelja na licu mjesta, kako bi pratili i razriješili zatečene probleme. Često problemi koje zatičemo (koje rijetko kad uspijevamo potpuno riješiti) traže izravnu, uzastopnu i dulju prisutnost.

10) NEDOVOLJNA UKLJUČENOST U CRKVENE STRUKTURE I DINAMIKU (mjesnu, biskupijsku, opću) (usp. GK čl. 62, 2b; 66, 2i)

11) NEDOVOLJNO PROŽIMANJE, U KONKRETNOM I OPERATIVNOM SMISLU, S OSTATKOM FRANJEVAČKE OBITELJI. NEDOSTATAK ZAJEDNIČKIH CILJEVA I AKTIVNOSTI.

Po ovom pitanju većih nedostataka ima kod redovnika, jer oni obično funkcioniraju kao jedan jedini i izolirani red. Ukupno gledajući, još nema dovoljno svijesti u Franjevačkoj obitelji o nužnosti zajedničkog djelovanja sviju kako bi se ispunili zajednički apostolski ciljevi poslanja i evangelizacije. Nerijetko izostaje želja za suradnjom.

12) VERTIKALNA I HORIZONTALNA KOMUNIKACIJA U REDU

Vrlo dobro znamo iz vlastitog iskustva, da se lanac prenošenja informacija od međunarodnog bratstva, odnosno Predsjedništva, na niže, uglavnom prekida već na nacionalnoj razini te gotovo nikada ne dospije do mjesne razine. Ne popravimo li to, jednostavno je iluzorno očekivati da će se Red ikada promijeniti ili postati onim što bi trebao biti.

Uz nekoliko iznimaka, mjesna, područna i nacionalna bratstva nisu u međusobnom doticaju, među njima nema razmjene niti suradnje, a kamoli još da imaju zajedničke projekte. Nedostatak komunikacije uglavnom je odgovornost viših razina koje, ustvari, imaju zadaću koordiniranja i povezivanja, ali također i mjesnih bratstava koja više puta ne žele izaći iz svoje čahure.

Konačno, često nema horizontalne komunikacije čak ni od ministara prema članovima njihovih vlastitih vijeća i obratno.

13) NEDOVOLJNO RAZUMIJEVANJE NARAVI ODNOSA IZMEĐU OFS-A I FRANJEVAČKE MLADEŽI. NEDOSTATAK PREUZIMANJA ODGOVORNOSTI PREMA FRAMI.

«Franjevačka mladež (Frama), kako je shvaćaju ove Konstitucije i **za koju se FSR smatra osobito odgovornim**, čine oni mladi koji se osjećaju od Duha Svetoga pozvanima da u bratstvu ostvare iskustvo kršćanskoga života u svjetlu poruke sv. Franje Asiškoga, **produbljujući vlastito zvanje u krugu Franjevačkoga svjetovnog reda.**» GK čl. 96,2

«FSR, snagom svoga vlastitoga poziva, **mora** biti spreman posredovati svoje iskustvo evanđeoskoga života mladima ...» GK čl. 96,1

S rijetkim iznimkama, svjetovni franjevci obično ne izvršavaju ono što Pravilo i Generalne konstitucije od njih traže.

«Franjevačka mladež ima specifičnu organizaciju te formativne i pedagoške metode prilagođene potrebama mladoga svijeta ...» GK čl. 96,5

Frama uživa veliku autonomiju unutar OFS-a.

U većini slučajeva, naprotiv, svjetovni franjevci očekuju i traže vlast nad Framom, a kad to članovi Frame odbiju, odgovor je ravnodušnost i gubitak zanimanja za njih.

Na OFS spadaju sve ove zadaće: animacija, odgovarajuća franjevačka formacija, posredovanje iskustva evanđeoskog života.

Svjesni smo nekih zloupotreba u mnogim zemljama te krajnje nevoljkosti OFS-a da ispuni svoje zadaće prema Frami.

«Franjevačka mladež (...) traži od odgovornih svjetovnjaka (...) bratsku animaciju (...)» GK čl. 96,6

«Neka se bratstva FSR-a obvežu [moraju se obvezati] da bratstvima Frame dadu jednoga bratskog animatora koji će (...) osigurati primjerenu svjetovnu franjevačku formaciju.» GK čl. 97,2

«Jedan predstavnik Frame, kojega odredi njegovo vijeće, član je odgovarajućega vijeća FSR-a;

jedan predstavnik FSR-a, kojega odredi njegovo vijeće, član je vijeća Frame na istoj razini.

Predstavnik Frame ima glas u vijeću FSR-a samo ako je zavjetovani svjetovni franjevac.» GK čl. 97,4

S rijetkim iznimkama, OFS sustavno zanemaruje obveze propisane Pravilom i Generalnim konstitucijama. Golema većina mjesnih i područnih bratstava ne prakticira tu razmjenu predstavnika koja je od ključne važnosti za *promicanje tješnjeg zajedništva s OFS-om* (usp. GK čl. 97,3).

Povezanost je na međunarodnoj razini dobra.

Crkva je, u kontekstu Franjevačke obitelji, OFS-u, unutar njegove vlastite organizacije, povjerila zadaću brige za Franjevačku mladež. Ta se zadaća mora potpuno ostvarivati i to s radošću i čvrstim uvjerenjem.

OFS-u je Frama potrebna negoli je Frami potreban OFS!

6. PRIJEDLOZI RJEŠENJA NEKIH OD GORE NAVEDENIH PROBLEMA

Na temelju prethodne analize problema i na tragu potpune primjene našega prava, nudimo neke naznake rješenja i radne pretpostavke.

Otvorena je rasprava i nadamo se da će najveći mogući broj svjetovnih franjevaca također ponuditi svoj osobni doprinos koji bi trebao biti plod vašeg zrelog promišljanja (prepoznavanja i analize problema, temeljitog poznavanja naravi Reda i odredaba njegova prava) kako bi se onda mogli formulirati zajednički prijedlozi na osnovi kojih bismo mogli započeti dijalog unutar cijeloga Reda.

A. USPOSTAVA TRAJNIH STRUKTURA

Kako bi se omogućili

- stvaran kontinuitet te dosljednost na sadržajnoj i djelatnoj razini
- potpuno izvršavanje zadaća vijeća
- humana raspodjela radnog opterećenja.

1) URED ZA FORMACIJU

Povezivao bi i koordinirao raznim projektima (početne i trajne formacije, formacije odgovornih za formaciju, itd.), a jamčio bi i za stvarno ukupno jedinstvo u vođenju te za koherentnost sadržaja formacije.

Ljudi odgovorni za projekte mogli bi također biti odabrani među svjetovnim franjevcima koji nisu izabrani članovi Predsjedništva ili drugih vijeća. Koordiniranje i upravljanje uredom uvijek bi bilo pod izravnom odgovornošću Predsjedništva (ili drugih vijeća).

Mogućnost odabira ljudi izvan Predsjedništva ili vijeća jamčila bi doprinos najkvalificiranijih, stručnih i raspoloživih osoba iz cijeloga Reda.

2) STALNO TIJELO ZA KOORDINACIJU ZAJEDNIČKIH AKTIVNOSTI UNUTAR FRANJEVAČKE OBITELJI NA RAZNIM RAZINAMA

Ono je apsolutno neophodno kako bi bila zajamčena kontinuirana prisutnost u Franjevačkoj obitelji te kako bismo u njoj imali specifičniji značaj a ne da nas se stalno smatra skupinom „s posebnim potrebama“.

Uloga predstavljanja očito pripada odgovarajućem ministru, no ministrima je potrebna upućena struktura koja će im pomagati u ispunjenju te zadaće.

Trenutno je interakcija u Obitelji na suviše skromnoj razini, gotovo da je nepostojeća. Redovnički redovi još su uvijek previše usmjereni na sebe same te ne žive s dovoljno intenziteta i uvjerenja uzajamnost odnosa u Obitelji i unutarnju suradnju. Popriličan je napredak postignut u percepciji i senzibilitetu za to pitanje, no razina suradnje i prožimanja još je uvijek uvelike nedostatna.

OFS djeluje poput katalizatora i promicatelja jedinstva i zajedništva te mora s time i nastaviti, promičući strukture i inicijative koje bi uvjerljivije jačale tu njegovu ulogu.

3) STALNA ŠKOLA (NA MEĐUNARODNOJ RAZINI) ZA FORMACIJU DOISTA KOMPETENTNIH OSOBA U PODRUČJU TEOLOGIJE; DUHOVNE I FRANJEVAČKE FORMACIJE; PRAVNIH PITANJA; PRAVDE, MIRA I OČUVANJA STVORENOGA

Ona bi Redu osigurala vlastitu ekspertizu te kompetentne i osposobljene stručnjake.

4) GODIŠNJE FORMATIVNE TEČAJEVE (centralizirane ili decentralizirane) ZA NETOM IZABRANE MINISTRE I MEĐUNARDONE VIJEĆNIKE (također i ako su izabrani za drugi ili treći mandat – *ponavljanje je majka znanja*) TE OSTALE ČLANOVE VIJEĆA. TAKOĐER ZA MINISTRE NA DRUGIM RAZINAMA.

Kako bi se osigurala prikladna osposobljenost onih koji preuzimaju „upravljačke“ odgovornosti.

5) MEĐUNARODNA KOORDINACIJSKA TIJELA PREMA PODRUČJIMA

Uključivala bi međunarodne vijećnike određenog područja, pod vodstvom odgovarajućeg člana Predsjedništva, kako bi se osigurala provedba planova donesenih na Kapitululu i sjednicama Predsjedništva.

6) STABILNO TIJELO ZA ODRŽAVANJE KONTAKTA SA SVETOM STOLICOM

Sačinjavale bi ga osposobljene i stručne osobe, koje bi odgovarale izravno generalnom ministru.

7) KRUG OSOBA IZ REDA S VELIKIM ISKUSTVOM

Osobe koje su dokazale da posjeduju osobine uravnoteženosti, duhovnosti i sposobnost dobrog ophođenja koje bi generalni ministar mogao delegirati za predsjedanje nacionalnim kapitulima ili vršenje bratskih pohoda, kad drugi članovi Predsjedništva nisu na raspolaganju ili kad bi situacija to zahtijevala.

Generalni ministar nije dužan delegirati samo članove Predsjedništva ili Međunarodnog vijeća, te smije odabirati prema svojoj najboljoj procjeni.

8) URED POSTULATURA ZA KAUZE SVETACA

9) URED ZA FINACIJSKA PITANJA SA STALNIM OSOBLJEM

Ured bi bio pod vodstvom generalnog blagajnika i pod nadzorom za tu zadaću namještenog člana Predsjedništva.

10) *AD HOC* RADNI UREDI

Provodio bi istraživanja, sastavljao tekstove, dopise, projekte i programe kako bi se izbjegla preopterećenost Predsjedništva i vijeća.

Predsjedništvo (ili vijeća) davat će precizne upute i određivati rokove zadaća. Članovi vijeća (Predsjedništva) nadgledat će, provjeravati i odobravati učinjeno. Vijeće (Predsjedništvo) će, kolegijalno, ispitati konačan rezultat rada i usvajati ga.

Kako bi se postigao taj cilj, izvršna vijeća morat će odabrati i imenovati kompetentne osobe (pridržavajući diskrecijsko pravo određivanja mandata i trajanja) koje će pružati stalnu suradnju.

Imenovanja bi automatski prestala vrijediti s održavanjem izbornih kapitula.

Osobe bi se moglo potvrditi (ili zamijeniti, ako se pokažu neprikladnima) bez vremenskog ograničenja – s obzirom na to da bilo kad mogu biti otpušteni.

B. DOSTATNO I STALNO FINANCIRANJE

Moramo uspostaviti sustav koji će nam omogućiti da

- 1) poboljšamo i optimiziramo svoje financiranje kroz doprinose iz vlastitog Reda koji su nam zasad jedini izvor financijskih sredstava, i da
- 2) dobijemo dodatne prihode pored godišnjih doprinosa nacionalnih bratstava.

Još nije bilo volje ili vremena da se primimo odvažnog i kreativnog promišljanja kako bi se istražili drugi putovi. Ovo su moguće ideje o kojima bismo mogli raspraviti:

1) Izravno prikupljanje sredstava iz baze

Nacionalna vijeća često ne plaćaju sve svoje obveze zato što najčešće jednostavno **nemaju** novca. Ona ne primaju dovoljno doprinosa, ako i uopće primaju, s nižih razina, a često niti nemaju preciznih kriterija za određivanje doprinosa s nižih razina.

U članku 30,3 Generalnih konstitucija stoji da *će se [braća] isto tako pobrinuti za financiranje i za druge doprinose kako bi podržali djelatnosti i pothvate bratstava na višoj razini.*

Novac uvijek dolazi od pojedinaca, braće i sestara u mjesnim bratstvima!

Moramo poduzeti napor kako bismo uspostavili sustav u kojem braća i sestre doprinose izravno iz svojih mjesnih bratstava, i to na diferencirani način, bratstvima na višoj razini, uključujući Međunarodno bratstvo.

Ako se sredstva prikupljaju ravno „na izvoru“ te se prenose višim razinama u zemlji, s već naznačenom specifičnom namjenom, nacionalna vijeća više ne će imati brige (ni nemogućnosti) oko pronalaska sredstava.

2) Promjenljivi novčani doprinosi na bazi godišnjeg proračuna Predsjedništva (ili Vijeća)

Kvote izražene u postotcima ustanovljavat će se za svako nacionalno bratstvo na temelju sadašnjih doprinosa (ili prema drugom prihvatljivom mehanizmu). Svako bratstvo bit će pozvano da doprinese u određenom postotku usvojenog godišnjeg proračuna.

Ako, na primjer, bratstvo mora doprinijeti s 10% ukupnog proračuna, a na Kapitolu usvojen proračun iznosi 150.000€, bratstvo će morati uplatiti 15.000€. I tako dalje.

Ova bi metoda osigurala potpuno izvršenje potrebnih proračunskih djelatnosti.

Sa sustavom doprinosa prema glavi zavjetovanog člana, Predsjedništvo (ili vijeća) će biti ograničena na planiranje projekata i aktivnosti koje se uklapaju u očekivani prihod te ne će moći ostvariti sve što bi vijeća ili bratstva htjela, ili trebala, provesti.

3) Izdavačka djelatnost

Izdavačka djelatnost na više jezika, za zajedničke tekstove za formaciju, iz povijesti ili duhovnosti i drugih tema od temeljne važnosti za život Reda.

Ova bi djelatnost omogućila

- da u optjecaju po svijetu budu isti tekstovi za formaciju, iz povijesti ili duhovnosti, koji bi tako osigurali zajedničku i homogenu osnovnu formaciju, te
- da se stekne dobit od prodaje.

Na međunarodnoj razini (ili u velikim bratstvima) svakako bi bilo dovoljno potencijalnih kupaca da bi se započelo s tom djelatnošću. Čak i kad bismo uzeli da bi tek 10% svjetovnih franjevaca na svijetu kupilo knjigu, imali bismo 40.000 potencijalnih kupaca. Moramo naučiti misliti globalno.

C. PLANIRANJE, RADNE METODE I HODOGRAMI KOJI BI ODGOVARALI (A NE PREMAŠIVALI) TRENUTNIM LJUDSKIM I FINANCIJSKIM KAPACITETIMA. ODREĐIVANJE PRIORITETA

- Programi rada nikada ne bi trebali biti pretrpani, osobito ako su pitanja složena.
- Ne težiti tome da se učini više negoli je moguće.
- Bolje je dobro obaviti malo stvari nego pokušavati napraviti previše i napraviti to loše.
- Važnije je dati prednost važnim stvarima nego navodno hitnima.

Vrlo je važno da se temeljito raspravi svako pitanje na dnevnom redu kako bismo bili sigurni da su svi članovi vijeća dobro upoznati s problematikom kako bi mogli odgovorno odlučivati.

Pitanja o kojima će se raspravljati, i o kojima treba donijeti odluke, predstavljaju mora pomno i dobrano unaprijed pripremiti, pružajući sve potrebne elemente za njihovo razmatranje, a svi članovi **moraju** proučiti pitanja **prije** sastanka, osim u očitim slučajevima više sile. Bolje je malo dulje pričekati i promisliti o svim aspektima pitanja nego jednostavno odlučiti o pitanju preko koljena.

D. UJEDNAČITI NAČELA, NAZIVLJE I FUNKCIJE JEDNAKOVRIJEDNIH STRUKTURA U REDU

Osnovne strukture bratstava

- Dva bratstva što ih **hijerarhijska Crkva kanonski ustanovljava** jesu **mjesno i Međunarodno bratstvo**.
- **Intermedijarna bratstva**, područno i nacionalno, **kanonski ustanovljavaju odgovarajuća vijeća više razine**, nacionalno i međunarodno.

Mjesno bratstvo jedinstveno je po svojoj naravi. Mjesto je to gdje **sva braća i sestre konkretno žive** i gdje **svi sudjeluju u životu i u temeljnim odlukama** bratstva.

Bratstva više razine jesu zajednica odgovarajućih mjesnih bratstava. Njihova vijeća imaju zadaću (baš kao i Predsjedništvo MVOFS-a) **povezivanja i koordiniranja, animacije i vodstva**, prema načelima odgovarajuće razine, bez nepotrebnog miješanja u ono što mjesna bratstva mogu učiniti sama. U strukturama bratstava više razine **ne žive sva braća i sestre te razine već samo oni koji su izabrani u odgovarajuća vijeća ili u Predsjedništvo.**

Obvezne funkcije predviđene za mjesna bratstva mogle bi biti model i za druge strukture, ali **ne na obvezujući način**. Drugačija logika upravlja formiranjem vijeća i izborom njihovih članova. Iznad svega, **smisao postojanja tih struktura je različit.**

U mjesnom bratstvu **svi** članovi aktivno sudjeluju u svemu.

U povezivanju bratstava i njihovom koordiniranju (na višoj razini) trebao bi međutim postojati **predstavnički mehanizam i struktura te izvršno upravno tijelo**.

Na bratstva više razine trebalo bi pak primijeniti analogiju s međunarodnom razinom. Drugim riječima, u intermedijarnim bratstvima toplo se preporuča primjena kriterija po kojima će se razlikovati dvije vrste funkcija: predstavnička i izvršna.

Međunarodno bratstvo (Red u cjelini) ima tijelo, Međunarodno vijeće, u kojem sjede, potpuno ravnopravno zastupljeni, predstavnici svih konstituiranih nacionalnih bratstava. Kad se to vijeće sastaje kao generalni kapitul, ono ima vrhovnu zakonodavnu i izbornu vlast kao i vrhovnu vlast odlučivanja u Redu.

U krilu toga tijela postoji Predsjedništvo (izvršno tijelo), koje je sastavni dio Međunarodnoga vijeća.

Područna i nacionalna vijeća, po analogiji s Međunarodnim vijećem, trebala bi se stoga sastojati od predstavničkog tijela, sastavljenog od svih predstavnika niže razine. To predstavničko vijeće imat će u svom okviru i izvršno tijelo (poput Predsjedništva MVOFS-a), sa zadaćom *upravljanja Redom i praktične provedbe kapitularnih odluka*.

Činjenica da je izvršno vijeće⁹ fakultativno¹⁰ samo na područnoj i nacionalnoj razini, dok je obvezno za Red u cjelini, očita je.

Može postojati i neko vrlo maleno područno ili nacionalno bratstvo za koje je dovoljno čak i samo jedno područno ili nacionalno vijeće, s predstavničkim i izvršnim atributima, uz izbor ministra i ostalih službi kako već bratstvo smatra potrebnim¹¹.

U bratstvima s velikom brojnošću i rasprostranjenošću, naprotiv, nacionalno vijeće uvijek bi moralo imati i predstavničko tijelo u kojem će sva područna (ili mjesna, ako ondje ne postoje područna) bratstva biti ravnopravno zastupljena te će, unutar tih vijeća, morati postojati i izvršno tijelo (ili nacionalno predsjedništvo), sastavljeno od onih koji su izabrani na odgovarajućem kapitolu, s izvršnim funkcijama između dvaju kapitula. Isto bi se, *mutatis mutandis*, trebalo primjenjivati na područna bratstva.

---

⁹Naziv "izvršno vijeće", koristi se i u engleskom "Executive Council", dok se u francuskom rabi "Bureau", a "giunta esecutiva" u talijanskom kao i u španjolskom "junta ejecutiva" i portugalskom "junta executiva".

¹⁰V. GK u čl. 62,1 i 66,1 gdje stoji: «(...)može se ustanoviti izvršni odbor s nadležnostima koje mu daju statuti.»

¹¹«Područno je vijeće sastavljeno po odredbama nacionalnoga statuta i vlastitog statuta.» (GK čl. 62,1) i «Nacionalno vijeće je sastavljeno po odredbama Nacionalnog statuta.»(GK čl. 66,1)

Nije neobično čuti, zahvaljujući pogrešnom tumačenju Generalnih konstitucija, da je ponegdje riječ *giunta* (u talijanskom), *junta* (u španjolskome i portugalskom), *board* (u engleskom) i *bureau* (u francuskom) shvaćena kao uža skupina od dvije do tri osobe od onih izabranih na kapitulima, koja može preuzeti vodstvo, lišavajući tako vlasti i odgovornosti ostale legitimne članove izvršnog odbora.

Još jedan razlog zašto bi usvajanje ovih kriterija bilo bitno jest to da se, ondje gdje takve strukture (predstavničko i izvršno vijeće) nisu uređene statutima, bratski i pastoralni pohod (područni i nacionalni) ne može protegnuti tako da bi uključio i bratstva niže razine, već se mora zaustaviti na pojedinim članovima izvršnoga vijeća. Ustvari, u Generalnim konstitucijama stoji odredba da ministar ima zadaću «obaviti bratski pohod područnim (nacionalnim) vijećima» (čl. 67,2f i 74, 2e), a u većini zemalja, vijeća su poistovječena samo s izabranim članovima izvršnog vijeća, a da se ne uzima u obzir šire, predstavničko vijeće.

Stoga je određenje i sastav vijeća od presudne važnosti u ovom smislu.

E. POTPUNO VREDNOVANJE RADA DUHOVNIH ASISTENATA I PREVLADAVAJUĆA ULOGA NJEGOVOG DUHOVNOG ASPEKTA

Asistenti su članovi vijeća, po vlastitom pravu, kako bi imali pravo izjašnjavanja i težinu kod odlučivanja, s posebnim naglaskom na njihovoj specifičnoj ulozi, a ne zato što bi nužno trebali obavljati iste zadaće kao i svjetovnjaci, a na štetu njihove institucionalne uloge duhovnih asistenata, koja mora ostati njihovim apsolutnim prioritetom.

Na primjer, generalnih asistenata ima samo četiri, a dobro znamo da su preopterećeni poslom. Zato oni ne trebaju **nužno** biti uključeni u svaki ured, povjerenstvo, radnu skupinu i podskupinu itd., osim u slučaju pitanja koja su izrazitije vlastita njihovoj ulozi ili za koja svjetovnjaci nisu dovoljno dobro potkovani ili sposobni suočiti se s njima. Oni se uvijek mogu uključiti u raspravu, doprinijeti kod donošenja odluka, biti obaviješteni o svim projektima te bilo kada intervenirati, ako žele.

F. DAVANJE VAŽNOSTI OBVEZUJUĆIM ZADUŽENJIMA PROPISANIM GENERALNIM KONSTITUCIJAMA

Nedostatno poznavanje Generalnih konstitucije kod većine svjetovnih franjevaca jedan je od glavnih razloga zašto se brojne dužnosti ne izvršavaju ili se jednostavno previđaju, da upotrijebimo eufemizam.

Nudimo samo makroskopski primjer dužnosti koje se nikada ne izvršavaju:

- Sastaviti godišnje izvješće koje treba poslati vijeću više razine, nakon što ga odobri vijeće (mjesenog) bratstva (usp. GK 51, 2b)

- Sastaviti godišnje izvješće nacionalnom vijeću (usp. GK 63, 2f tj. 62, 2g)
- Raspraviti i odobriti godišnje izvješće Predsjedništvu MVOFS-a (usp. GK 66, 2h)

Prema našem saznanju, svega dva ili tri nacionalna bratstva izvršavaju tu zadaću koja je tako jasno opisana u Generalnim konstitucijama. Situacija s bratstvima niže razine vjerojatno je još gora.

* * *

ZAŠTO JE VAŽNO DA GENERALNI KAPITUL ODLUČI O OVIM PITANJIMA?

Zato što promišljanje o ovim pitanjima i odluke koje će uslijediti

- moraju biti potpuno zajedničke te moraju u potpunosti odgovarati stvarnosti cijeloga Reda,
- moraju prihvatiti i usvojiti svi pojedinačno, a i kolektivno, u cijelome Redu, te
- mora usvojiti, i o njima postići suglasnost, vrhovna vlast Reda.

7. PLAN ZA PREDSTOJEĆE TROGODIŠNJE RAZDOBLJE

- 1) Presentaciju prikazanu na Kapitolu, ovaj dokument te zaključna razmatranja koja će doći iz radnih skupina Kapitula trebat će dostaviti svim nacionalnim, područnim i mjesnim vijećima kako bi postali predmetom promišljanja i proučavanja sve zavjetovane braće i sestara našega Reda.
- 2) Svako nacionalno bratstvo usvojiti će metodu koju bude smatralo najprikladnijom kako bi se provelo zajedničko promišljanje te će prikupiti najpogodnije i najznačajnije prijedloge i promišljanje, zajedno s pripadajućim objašnjenjima.
- 3) Sve prijedloge trebat će, čim prije, ali nikako ne kasnije od 18 mjeseci od održavanja ovog Kapitula 2014., poslati radnoj skupini koju će Predsjedništvo MVOFS-a u tu svrhu imenovati.
- 4) Radna skupina Predsjedništva će vrednovati prijedloge i predstaviti ih Predsjedništvu koje će najznačajnije prijedloge uključiti u završni dokument.
- 5) Završni dokument bit će poslan nacionalnim bratstvima kao priprema za Generalni kapitul 2017. Dokument će morati cirkulirati među što većim brojem braće i sestara. Završni dokument mora biti poslan najkasnije četiri mjeseca uoči održavanja Generalnog kapitula 2017.
- 6) Završni dokument bit će predstavljen Generalnom kapitolu 2017. te će se o njemu raspravljati i glasovati kako bi postao službenim dokumentom što će se u cijelome Redu morati provesti.

U Asizu, 3. studenoga 2014.